

3.5.2017

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

k hodnocení provádění programu Horizont 2020 v souvislosti s jeho střednědobým přezkumem a návrhem rámcového programu č. 9 (2016/2147(INI))

Zpravodajka: Vilija Blinkevičiūtė

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o Evropské unii (SEU) a na článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
 - s ohledem na čl. 14 odst. 1 a článek 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES¹,
- A. vzhledem k tomu, že program Horizont 2020 v souladu s požadavky stanovenými v článku 16 nařízení začleňuje rovnost žen a mužů a genderový rozměr v oblasti výzkumu a inovací jako průřezová témata do všech jednotlivých částí pracovního programu;
- B. vzhledem k tomu, že existují tři cíle programu Horizont 2020 týkající se začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, a sice podporování rovných příležitosti a genderové vyváženosti v projektových týmech, zajišťování genderové rovnováhy v rozhodování a začleňování genderového rozměru do kontextu výzkumu a inovací, který by měl být kvalitativní;
- C. vzhledem k tomu, že se EU zavázala podporovat rovnost žen a mužů a začleňovat hledisko rovnosti žen a mužů do všech svých činností; vzhledem k tomu, že výzkum a inovace jsou klíčovými hybateli evropského hospodářského růstu a že vyšší zastoupení žen ve výzkumu přispívá k šíření inovací; vzhledem k tomu, že plné využití potenciálu dovedností, znalostí a kvalifikace žen přispěje ke zvýšení růstu, tvorby pracovních míst a konkurenceschopnosti Evropy;
- D. vzhledem k tomu, že podíl žen v poradních skupinách v období 2014–2015 činil 51,9 %²; vzhledem k tomu, že toto byl jediný ukazatel účasti žen, který splnil stanovený cíl 50% zastoupení žen; vzhledem k tomu, že podíl žen zaregistrovaných v databázích odborníků činil 31,1 % a že podíl žen zapojených do hodnotících komisí činil 36,7 %³; vzhledem k tomu, že ani jeden z výše zmíněných údajů nesplnil cíl 40% zastoupení žen;
- E. vzhledem k tomu, že genderový rozměr v kontextu výzkumu a inovací byl viditelný u 36,2 % projektů, které získaly grant⁴; vzhledem k tomu, že v období 2014–2015 činil podíl účastnic projektů v rámci programu Horizont 2020 35,8 % z celkového počtu zaměstnanců včetně osob, které nejsou výzkumnými pracovníky⁵;
- F. vzhledem k tomu, že program Horizont 2020 usiluje (jako všechny programy EU) o dosažení cílů strategie Evropa 2020 a dalších mezinárodních závazků, jako je např.

¹ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 104.

² Zpráva o monitorování programu Horizont 2020 za rok 2015. K dispozici na adrese http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/h2020_monitoring_reports/second_h2020_annual_monitoring_report.pdf.

³ Tamtéž.

⁴ Horizont 2020 – rámcový program EU pro výzkum a inovace, studie EPRS, únor 2017.

⁵ Tamtéž.

COP21 a Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, včetně cíle udržitelného rozvoje č. 5 v oblasti rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že těchto cílů nebude dosaženo bez nových inovací, výzkumu a vývoje; zdůrazňuje však, že tento program je doplňkem vlastních investic členských států do výzkumu a inovací;

1. bere na vědomí pozitivní změny dosažené v posledních letech, pokud jde o rovnost žen a mužů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, upozorňuje však na výraznou vertikální a horizontální segregaci, která má dopad na kariéru žen v akademickém prostředí, a na existenci kulturních a institucionálních překážek;
2. s potěšením konstatuje, že program Horizont 2020 podporuje výzkumné subjekty při provádění plánů pro rovnost žen a mužů; vítá rovněž společný projekt Komise a Evropského institutu pro rovnost žen a mužů, jehož cílem je vytvořit internetový nástroj pro navrhování plánů pro zajištění rovnosti žen a mužů, jehož prostřednictvím by bylo možné vyhledávat osvědčené postupy a podělit se o ně s příslušnými zainteresovanými stranami;
3. zdůrazňuje, že je důležité zachovat co nejužší vazby s vědeckými pracovníky ze Spojeného království, aby nedošlo k přerušení či ztrátě znalostí např. v oblasti lékařského výzkumu;
4. vítá skutečnost, že vyvážené zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci je jedním z hodnotících kritérií v rámci programu Horizont 2020, ale vzhledem k tomu, že ženy tvoří pouze 35,8 % zaměstnanců, vyzývá Komisi, aby v příštím rámcovém programu zavedla požadavek stanovující minimální 40% účast nedostatečně zastoupeného pohlaví; dále vítá skutečnost, že žadatelé mají možnost zahrnout do svých návrhů jako způsobilé náklady odbornou přípravu a studium v oblasti rovnosti žen a mužů;
5. vítá zvláštní ukazatele, které jsou využívány k monitorování začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do programu Horizont 2020, ale vyjadřuje politování nad tím, že v daném období přihlédlo k genderovému rozměru v kontextu výzkumu a inovací pouze 36,2 % podepsaných grantů¹; vyzývá proto Komisi, aby stanovila posouzení dopadů na rovnost žen a mužů jako předběžnou podmínku pro podávání veškerých žádostí o granty v rámci rámcového programu č. 9;
6. konstatuje, že v současnosti nejsou zavedeny žádné ukazatele pro posouzení procentního podílu projektů, které by se konkrétně zabývaly problematikou rovnosti žen a mužů a otázkami, jež jsou s touto problematikou úzce spojeny, jako je např. zdravotní péče (zejména zdravotní péče o matky a novorozence), nemoci související s chudobou a opomíjené nemoci, které neúměrně postihují ženy a děti, dále potraviny a výživa, voda a hygienická zařízení a přístup ke zdrojům; v této souvislosti poukazuje na to, že chybí ukazatele, které by měřily procentní podíl výzev k předkládání návrhů, které se snaží takovéto projekty zajistit; vyzývá Komisi, aby všechny tyto otázky zahrnula do budoucích výročních zpráv o monitorování programu Horizont 2020 a do nového rámcového programu;

¹ Zpráva o monitorování programu Horizont 2020 za rok 2015, str. 53–217. K dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/h2020_monitoring_reports/second_h2020_annual_monitoring_report.pdf

7. vítá genderovou vyváženost poradních skupin programu Horizont 2020, kde byly ženy v roce 2014 a 2015 zastoupeny 52 %; vyjadřuje však politování nad skutečností, že podíl žen zaregistrovaných v databázích odborníků a žen zapojených do hodnotících komisí nedosáhl cílové úrovně 40% účasti nedostatečně zastoupeného pohlaví; vyzývá Komisi, aby navrhla nová opatření k řešení této situace;
8. s potěšením konstatuje, že jedním z cílů dílčího programu „Věda se společností a pro společnost“ je zajistit rovnost žen a mužů jak ve výzkumném procesu, tak v náplni výzkumu; dále vítá granty s názvem „Podpora věnovaná výzkumným subjektům při provádění plánů pro rovnost žen a mužů“ a „Podpora rovnosti žen a mužů v rámci programu Horizont 2020 a v rámci Evropského výzkumného prostoru“; vyjadřuje však politování nad tím, že v rozpočtu nejsou vytvořeny zvláštní položky pro cíle uvedené v programu Horizont 2020;
9. domnívá se, že je nezbytné provést další přezkum, aby se vyhodnotily výsledky programu Horizont 2020, přičemž je nutno vycházet také ze spolehlivých a srovnatelných ukazatelů, jako je procento účastnic a projektových koordinátorek v rámci tohoto programu, a aby se navrhly v případě potřeby změny konkrétních činností za účelem dosažení lepších výsledků;
10. žádá Komisi, aby navýšila rozpočet pro program Horizont 2020 s cílem zvýšit počet zúčastněných univerzit a výzkumných pracovišť, a vyzývá členské státy, aby usnadnily výzkumným a vědeckým pracovnícům přístup ke grantům za účelem podpory rovnosti v rámci vědeckých kariér a zvýšení konkurenceschopnosti v rámci EU;
11. vyzývá členské státy, aby dále posilovaly začleňování hlediska rovnosti žen a mužů v rámci programu Horizont 2020 a rámcového programu č. 9 a aby podporovaly a prohlubovaly dialog mezi výzkumnými pracovišti, podniky a souvisejícími sociálními partnery; vyzývá k vytvoření cílů v oblasti rovnosti žen a mužů ve strategiích, programech a projektech ve všech fázích výzkumného cyklu;
12. vyzývá Komisi a členské státy, aby zintenzivnily své úsilí o odstranění zbývajících strukturálních genderových nerovností mezi výzkumnými pracovníky, zejména pokud jde o pracovní podmínky, jako jsou např. rozdíly v platech a diskriminační smluvní ujednání, a zastoupení žen ve správních radách výzkumných ústavů a univerzit¹;
13. zdůrazňuje, že podnikání žen je třeba podporovat prostřednictvím nástroje pro malé a střední podniky, který jim pomůže zvážit podnikání jako relevantní kariéerní možnost, a to tak, že jim usnadní přístup k úvěrům a omezí byrokracii a další překážky pro začínající podniky zakládáné ženami, s cílem dosáhnout inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění; poukazuje dále na význam podpůrných programů pro podnikatelky a ženy působící ve vědecké a akademické sféře a naléhavě vyzývá EU, aby tyto programy podporovala hmatatelnějším způsobem, mimo jiné prostřednictvím pozitivních kroků, jako jsou instruktážní programy a vytváření sítí, jakož i prostřednictvím vytvoření odpovídajících podmínek a zajištění rovných příležitostí s muži v každém věku v oblasti odborné přípravy, kariéerního postupu, získávání nových dovedností a rekvalifikace;

¹ Srovnej „She Figures 2015“: https://ec.europa.eu/research/swafs/pdf/pub_gender_equality/she_figures_2015-final.pdf#view=fit&pagemode=none

14. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily počet a dopad osvětových a informačních kampaní týkajících se programu Horizont 2020 s cílem přivést více dívek k přírodním vědám, technice, inženýrství a matematice a posílit účast žen ve výzkumných projektech; vyzývá Komisi, aby posoudila zacílení a úspěch informačních kampaní při zvyšování účasti žen ve výzkumných projektech;
15. vybízí členské státy, aby podporovaly opatření a kroky zaměřené na rozvíjení vůdčího potenciálu žen a jejich zapojení do rozhodovacího procesu s využitím zvláštních nástrojů, jako je instruktáž, vytváření sítí a vzory kariérního postupu žen;
16. žádá Komisi, aby v rámci průběžného hodnocení programu Horizont 2020 zaujala kvalitativní přístup a aby využila průběžnou hodnotící zprávu k vypracování zvláštních možností měření účasti a začlenění žen a mužů, které by byly využity při hodnocení programu Horizont 2020 ex post;
17. vyzývá k zachování nezávislého způsobu financování u projektů týkajících se strukturálních změn souvisejících s pohlavím (např. GERI pro období 2014–2016), stejně jako u dalších témat souvisejících s rovností žen a mužů v oblasti výzkumu a inovací;
18. žádá, aby byla do návrhu rámcového programu č. 9 začleněna spolehlivá strategie pro rovnost žen a mužů a měřitelné cíle a aby návrh základního nařízení, jenž bude předložen pro nový rámcový program, obsahoval rozvinutější a hmatatelnější požadavky pro začlenění problematiky rovnosti žen a mužů; domnívá se, že je důležité i nadále podporovat rovnost žen a mužů jako průřezový cíl, stejně jako konkrétní oblast, která je způsobila pro financování, a to v rámci jednotlivých částí pracovního programu.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	25.4.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 22 -: 0 0: 6
Členové přítomní při konečném hlasování	Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Viorica Dăncilă, Arne Gericke, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Stefan Eck, Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Ildikó Gáll-Pelcz, Kostadinka Kuneva, Marc Tarabella, Monika Vana